

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile neratificate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se restituie.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
SIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachst.,
Hux. Augenstein & Emmerling
ner., Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachst., Anton Oppelt.
In Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie paromond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicități mai dese după tarife
și învoiașă. — RECLAME pe
pagina 8-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXIX.

„GAZETA” iese în lumina
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-ri de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-ri de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumă la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nu colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 6 cor.
Cu dâsul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 72.

Brașov, Vineri 31 Martie (13 Aprilie).

1906.

NOU ABONAMENT LA

„GAZETA TRANSILVANIEI”.

Cu 1 Aprilie st. v. 1906

se deschide nou abonament, la care invităm
pe toți amicii și sprijinatorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
corône, pe șese luni 12 corône, pe trei luni
6 corône, pe o lună 2 corône.

Pentru România și străinătate: Pe un
an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei
luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se pôte face mai ușor
prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Naționalitățile în timpul crizei.

I.

Rêul și străvechiul obicei de a
nu prețui pe conlocuitorii de altă na-
ționalitate mai mult decât ca pe
nisce simple unelte și ca material
bun de exploatat a făcut ca Maghia-
rii încă și azi să nu i credă capabili
pe Români, Slovaci, Sêrbi de a sê
însufleți și ei pentru un ideal al lor
național și de a avê nisuițe de sine
stătătoare, ce tind la libertatea și la
înfiorirea națiunei lor proprie.

Nu ne îndoim, că vor fi și mo-
mente de acelea, în cari politicienii
maghiari, molipsiți toți de bôla șovi-
nismului, vor simți în interiorul lor,
că fac o mare nedreptate naționalită-
ților, și cu deosebire Românilor, când
le denegă curatul și adevêratul simț
național și îi crede capabili numai
de a fi slugile ori ale Maghiarului,
ori ale Neamțului. Încăpăținarea a-
cêsta, în a nu voi sê recunoscă nici
una din calitățile bune ale conlocu-
itorilor lor nemaghiari și de a-i privi
constant ca pe nisce ființe inferioare
stă firesce în cea mai strînsă legă-
tură cu tendințele și poftele șoviniste
de a-i ține și în viitor în starea de
umilire și asuprire, la care i-au redus
politicesce, de când cu restabilirea
constituțiunei maghiare la 1867.

Nu ne pôte surprinde deci, că și
cronicarul lui „Budapesti Hirlap”, care,
decă nu ne înșelăm în persôna sa,
trece între Unguri de unul din cei
mai buni cunoscători ai desvôlțării
naționalităților și mai vêrtos a istoriei
Românilor, e preocupat de același
prejudiciu și de aceeași credință falsă
față cu noi. Acêsta o dovedesc și
cele ce le-a scris dîlele acestea despre
rolul naționalităților în decursul crizei.
De sigur că din ceea-ce am reproduș
în numărul nostru de erî din obser-
vările lui, s’au convins și cetitorii
noștri, că în ce privește părerea, ce
o au politicienii maghiari de ađi des-
pre Români, ei n’au eșit încă nici cu
un picior măcar din baltôca prejudi-
țiilor lor medievale.

Așa au învățat la școală, maghiarii
de ađi mai mult încă ca cei din tre-
cut, ca sê nu admită la Român nici

un fel de nisuiță independentă de
emancipare națională. Deși chiar is-
torcii maghiarii însemnați au con-
statat, că eroul nostru dela 1848
Avram Iancu a fost expresiunea
sublimului ideal național, de care era
însuflețit, Ungurii nu încetăză de a
se folosi de ori-ce privilegiu sê arunce
cu noroiu în memoria acestui suflet
mare al nêmului nostru și a vorbi de
Români și de mișcarea lor dela 1848
cu dispreț, declarându-o numai de
product al uneltirilor strêine, ale ca-
marillei din Viena etc.

Și acum cronicarul lui „Bud.
Hirl.” nu face decât a reedita clișeul
peste mēsură usat, susțîind că în
decursul crizei Români s’ar fi oferit
Vienei ca unelte pentru a sfărîma co-
aliția maghiară.

Cine sê ne impute, că ne-am fi
îmbiat celor din Viena? Tocmai un
organ al coaliției, ai căreia șefi vor
ști sê istorisescă fôrte multe nu nu
mai despre cum s’au îmbiat condu-
cătorii maghiari de tot soiul necon-
tenit celor din Viena, dêr și cum în
cele din urmă, chiar trufășii șefi ai
coaliției au fost gata sê se imbie
de a încheia pace cu curtea din Vi-
ena lăsând în suspensio tôte ces-
tiunile militare, cari i-au agitat și pen-
tru cari s’au svêrcolit atât de mult
de un an și mai bine.

E dêr în cazul cel mai bun fôrte
deplasată apucătură lui „Bud. Hirl.”
de a vorbi de imbierea Românilor,
când fiul ex-dictatorului dela 1848
nu s’a sfiit nici decum de a antișam-
bra la palatul împêrăteresc din Viena.

Cronicarul din cestuine vorbește
însê de un rol, ce l’ar fi avut națio-
nalitățile în decursul crizei și care
s’ar fi sfîrșit printr’o mare desamă-
gire a lor. Noi nu scim nimic de un
astfel de rol; nu scim, că naționali-
tățile ar fi luat poziție fie pentru
Viena, fie pentru coaliție. Decă „Bud.
Hirlap” confirmă rolul mai mult de-
cât modest al puținilor deputați na-
ționaliști din dietă, cari cu chiu cu
vai au înciripat și ei un clubșor a-
colo, cu rolul pretins al naționalită-
ților, atunci nu putem decât sê re-
gretăm, că este așa de rêu informat
despre starea adevêrată a lucrurilor.

Noua eră.

Programul guvernului.

Membrii partidelor aliate s-au întru-
nit asêră la clubul independist unde mi-
nistrul președinte Wekerle a desfășurat
programul guvernului. Conferența s’a ținut
în marea sală dela »Royal«. Cel dintăi a
luat cuvîntul Francisc Kossuth făcend ob-
servarea, că nu partidul independist s’a
întrunit de astădată, ci toți membrii
coaliției, ca sê asculte programul lui
Wekerle.

Ministrul președinte Wekerle luând
cuvîntul a spus, că parlamentul a fost im-
pedecat în activitatea sa și astfei s’a tur-
burat întrêga viață publică și pe tôte te-
renele se arată descompunerea. Numai că-
te-va ceasuri mai erau până la resturna-
rea completă a ordinei constituționale. În-
tr’o astfel de situațiune aflându-se țera, era
o datorie a-se restabili ordinea constituți-

onală și continuitatea de drept. În mo-
mentele pericolului partidele, cari în multe
privește se deosebesc, s’au unit nu numai
pentru înlăturarea pericolului amenințător,
ci s’au unit pe baza de la 67 pentru crearea
de base largi în viitor, însê așa, că fiecare
partid își menține libertatea principiilor și
libertatea de acțiune.

Maiestatea Sa n’a pus de cât o sîngură
condiție: eliminarea postulatelor naționale mi-
litare.

Asupra agendelor guvernului, Wekerle
a dis:

Trebuie sê se voteze indemnitatea
pentru resolvirea bugetelor și pentru cre-
dîtul extraordinar militar propus de de-
legațiuni.

Față cu Austria vom propune vota-
rea necesităților ordinare. Va trebui apoi
sê se voteze contingentul regular de re-
cruți, fără a cere sporirea lui.

Convențiile comerciale cu străinătatea
le vom susțîne numai așa, decă putem sê
încheiăm cu Austria nu o alianță vamală,
ci numai o transacție. Se va regula defi-
nitiv valuta. Se va pregăti reforma drep-
tului electoral așa, ca fără a-se știrbi ide-
ia de stat maghiar, mai ales clasa mun-
cilor sêdobândescă drept de vot.

Decă se vor fi întîmplat tôte aceste,
camera va fi din nou dizolvată. Corôna
ș’a menținut dreptul de a decide mai
departe.

La fine Wekerle a declarat, că va
împedeca cu tôte mijlôcele abuserile la ale-
geri, pentru-ca »națiunea« sê-și pôtă ma-
nifesta liber voința și pentru-ca și în via-
ța publică sê se scutescă restabilirea
ordinei.

Kossuth mulțumi lui Wekerle pen-
tru-că a orientat țera asupra programului
de acțiune a guvernului și a accentuat
din nou, că partidele își mențin și pe mai
departe principiile și programul și că s’au
unit numai în ce privește forma.

Partidul liberal s’a dizolvat.

Va produce de sigur mare senzație
scirea, că în conferența de erî a comitetu-
lui executiv al partidului liberal, la care a
participat și contele Tisza, s’a primit moți-
unea privitoare la dizolvarea partidului. Con-
tele Tisza a declarat cu acêstă ocaziune,
că nu mai primesce mandat în cameră și
că se va retrage cu desăvîrșire din viața
politică.

Contele Ioan Zichy jun., fost preșe-
dinte al partidului popular, încă a declarat
amicilor sêi, că nu-și va mai pune candi-
datura de deputat.

Monarchul și pacea.

Un điar budapestan primesce din Vi-
ena o informație, după care Dumineca
trecută, când Maj. Sa a lucrat până sêra
târđiu în Burg a declarat înainte de a
pleca la Schönbrunn:

— Sunt fôrte obosit, dêr în cele din
urmă după atâtea luni posomorite, imi
voi face o đî liberă.

Majestatea Sa s’a dus într’adevêr
Lună la Schönbrunn și în auturajul sêu
a đis:

— Mai am o sîngură dorință: sê ur-
meze adevă o împăcare și între Cehi și
Germani.

Fișpanii.

Martî sêra s’a ținut un lung consiliu
de miniștri, care s’a ocupat cu numirea
de secretari de stat și de fișpani. Dintre

secretari vor rămânê Sztérényi I., Molnar
V. și Al. Popovici. Celelalte posturi de se-
cretari de stat se vor completa prin nu-
miri nôue.

Ministrul de interne Andrássy a în-
ceput deja acțiunea pentru numirea noui-
lor fișpani în următôrele comitate: Pesta,
laurin, Cenad, Abauj-Torna, Nitra, Têrna-
va-mare, Hont, Saros, Timiș, Alba-regală,
Vas, Somogy, Odorheiu, Jasz-Nagy-Kun-
Szolnok, Ugocsa, Arad, Tolna, Bereg, Po-
jun, Hajdu, Ciongrad, Comarom, Strigon.

»Pesti Hirlap« scrie, că în comitatul
Brașov va fi numit fostul fișpan conte Ste-
fan Lazar.

Este interesant a-se scîi, că vor
trebui sê se completeze 51 posturi de fiș-
pani, deôrece 43 sunt vacante, er 8 fișpani
a numit Kristoffy.

Șieste primul cas, că posturile de fiș-
pani se vor completa acum aprôpe exclu-
siv cu deputați din partidul independist.

Sistarea procesului de les-majestate.

Pôte nu s’a mai întîmplat nici-odată,
ca urmărirea într’un proces de les-majes-
tate pusă la cale contra unui ministru de
justiție numit de corônă, sê fi fost sistată
după numirea și prestarea jurămêntului de
cătră acel ministru. Acest lucru i-s’a în-
tîmplat alaltăeri ministrului r. u. de jus-
tiție Geza Polonyi. Procurorul Barnabas
Selley a adresat ministrului de justiție
Polonyi o hârtie oficială, în care îl înscîin-
têză, că cercetarea pornită împotriva lui
pentru les-majestate pe baza discursului,
ce l’a rostit Polonyi la 24 Februarie în
clubul »Saskör«, prin decisiunea de la 31
Martie se sistêză.

Efectul împăcării în Austria.

Điarul „Lidove Noviny” din Bränn
primesce următôrea informațiune din Viena:
Resolvirea crizei ungare a îngreunat fôrte
mult situațiunea baronului Gautsch, de
ôre-ce în parlamentul austriac se vor pune
acum cestiuși, cari stau în legătură cu
raporturile ungare. O schimbare va suferi
și programul de lucru al parlamentului
austriac. Comisiunea reformei electorale
își va încheia în Iunie lucrările, er în Iulie
se vor întruni delegațiunile. Astfel parla-
mentul numai în August se va putê ocupa
cu reforma electorală. Amenințarea guver-
nului, că va dizolva parlamentul, decă nu
va vota la timp reforma electorală, nu și-o
va putê executa, deôrece în timpul sesi-
unei delegațiunilor parlamentul trebuie sê
rămână întrunit. Astfel adversarii reformei
electorale pot sê împiedece comisiunea e-
lectorală în finalizarea lucrărei sale până la
finea lui Iunie.

O inaugurare postumă.

Noul parlament ungar, care a costat
37 milioane corône, a fost predat destinați-
unei la 8 Octomvrie 1902, fără sê fi avut
loc solemnitatea aședării pietrii de înche-
iare. Începênd de la prima ședință, ce s’a
ținut în noul edificiu și până în prezent,
încurcăturiile politice s’au ținut lanț, așa
că nu s’a putut găsi dispoziția ne-
cesară pentru asemenea solemnitate. Un
comunicat al corespondenței „Keleti Ér-
tesitô” spune, că în cercările parlamen-
tare s’a ventilat ideia de a împreuna
solemnitatea inaugurării cu deschiderea
solemnă a dietei la 19 Maiu. Pe de altă
parte unii susțîn, că inaugurarea postumă
sê se țină în điuva de aniversare a încoro-

nării și se se adreseze M. Sale rugămintea de a asista la această solemnitate. Isvorul amintit relevă, că cercurile hotărâtoare ar fi înclinate a accepta această propunere.

O voce săsească asupra situației.

Diarul »S. D. T. dela 10 Aprilie ocupându-se de »marele ministeriu«, care este chemat a inaugura o nouă eră în Ungaria, dice că bărbai cu trecerea și popularitatea unui Wekerle, Andrássy, Kossuth, Apponyi nu se vor ține orbiș de marșruta primită, servind ca instrumente pentru realizarea reformei electorale și apoi se se dea la o parte. În privința acesta nimeni se nu-și facă iluzii.

În privința rezultatului alegerilor nu mai pôte sta nimeni la îndoială. Față cu popularitatea ministeriului ori-ce curent opozițional ar rămâne neputincios. Partidul liberal este condamnat la mörte, din care, având în vedere lipsa de program, imposibil se mai fie înviere. Partidul progresist nici n'a existat vr'odată... Singura opoziție ar fi mica ceta a reprezentanților naționalităților, împotriva căroa se va îndrepta întreaga putere a majorității. Diarul săsească continuă apoi verbal:

»Bărbaiilor ajunși la putere situația acesta de sigur le va fi agreabilă. La ministeriul cultelor și instrucției publice a venit contele Albert Apponyi, dintre toți politicienii conducători pôte singurul, care are mai puțin simț pentru nevoile naționalităților și care mai bucuos ar fi, decât le-ar puté cu desăvîrșire suprima. Wekerle, care a iscodit la timpul său sistemul de prigonire contra pressei naționalităților, de sigur nu va fi omul, care să-l împedecă în opera acesta. — Andrássy în cestiunea naționalităților stă ce e drept pe basa politiceii partidului liberal, însă chiar decât acest punct de vedere ar fi satisfăcător, de la ființa lui lipsită de energie nu putem aștepta se se opună eventualelor tendințe șovinistice. Kossuth, Zichy și Polonyi apröpe nu cunosc chestia naționalităților și o apreciază din punctul de vedere superficial al pressei qilnice. Mult bine nu se pôte aștepta așa-dér în privința acesta de la noul cabinet.«

Deputatul austriac Schneider despre cestiunea ungară.

Cetim în »N. Fr. Pr.«:

Deputatul social-creștin din Viena a ținut la 9 Aprilie în Kaiser-Ebersdorf o cuvîntare, în care a qis între altele următoarele:

— În cercurile normative pare că habar n'au, cât de simplu lucru este a face rînduială în Ungaria. Dacă cineva ar sci se se pună în înțelegere cu Românii, Sërbi, Croații, Slovaci și Nemții, tot tărăboiul s'ar sfîrși dintr'odată. De ce nu se face acesta, nu putem se pricepem. Nu mai încape însă îndoială, că în cercurile normative cea mai mare influență o au jidovii și francmasonii și numai împrejurării acesteia se pôte atribui, că un ofiter a găsit de compatibil cu concepțiile sale asupra caracterului, de a lăsa pradă coaliției setöse de răsbunare pe acei funcționari, cari au ținut cu credința la dinastie și stat. Cum se presentă actualmente lucrurile, pare că tôte cheltuelile o se le plătescă erăși Austria. Statul ungar e falit, așa că nimeni nu-i mai împrumută o lăcăie, ér Austria trebuie se gireze polița, pe care o scomputéză jidovii bogăți. Un Kossuth ministru, un jidov Polonyi recte Pollak ministru de justiție, Apponyi, a cărui ideal este se ajungă rege al Ungariei ministru, ér Wekerle, care a vătēmat sentimentele cele mai profunde ale catolicilor, ministru președinte!

La sfîrșitul vorbirei, Schneider revine erăși asupra funcționarilor fideli regelui și în cuvinte violente protestéză contra lăsării lor în prada miseriei și răsbunării coalițiunei.

Experiențele chimice ale d-lui prof. Teclu în București.

Vineri sēra, cu ocaziunea ședinței publice a societății de sciințe d-l profesor Teclu din Viena a făcut și explicat câteva

experimente chimice, demonstrând cu aparatele sale câteva invențiuni proprii, publicate în qiarele sciințifice de specialitate germane.

Etă ce se raportează în privința acesta »Voinței Naționale«:

O ilustrație a neamului nostru, d. profesor N. Teclu din Viena, membru al Academiei Române, a făcut cu ocaziunea venirii sale în Capitală pentru sesiunea Academiei, o serie interesantă de experimente frumoșe și demonstrative cu aparatele sale ingenioșe și cu totul simple. Bătrânul învetaț a vorbit întâia oră în fața unui auditor român, neobișnuit de numeros, în limba pe care o iubescă atât de mult, dér pe care din nefericire, deși forțe bine, o vorbesce forțe rar. Nu putem da aici o descriere amănunțită a aparatelor d-sale, de ore-ce înțelegerea lor fără figură e cu neputință. Pe scurt putem spune cam cele ce urmēză.

1) Producerea apei în arderea unei lămpi e arătată cu un aparat simplu, qă care fenomenul pôte fi urmărit chiar de departe și care adună una câte una picăturile formate.

2) Producerea unui amestec esplosibil de aer și de gaz, ca cel care ia nascere de pildă în minele de cărbuni, e pusă în evidență cu un aparat, pe care cineva trebuie se-l vadă numai de cât, ca să-i admire pe deplin ingeniositatea și să-i pretuiescă, cum se cuvine, siguranța funcționării.

3) Despicarea flăcării a fost făcută cu un fel de lampă cu cilindru de sticlă; regulând intrarea aerului și gazului se observă două flăcări: una mai caldă înăuntru, unde arde hidrogenul și alta mai puțin caldă la gura cilindrului, unde arde oxidul de carbon cu flacăra lui caracteristică. Pentru o poziție potrivită a regulatorului de aer flacăra din lăuntru se urcă și coboră în mod cu totul ritmic. Fenomenul e cu totul interesant și a încântat auditorul, care a avut onōrea se-l vadă arătat de chiar descoperitorul lui.

4) Intr'o altă lampă se arată întorcerea pe dos a flăcării; într'un cas arde gazul în aer, ér în altul arde aerul în gaz; întorcerea are loc cu multă înlesnire sub conducerea abilită a conferențiarului.

5) Solidificarea bioxidului de carbon se face în aparatul d-lui Teclu cu multă înlesnire, așa ca se se vadă tot ce se petrece. Înghetarea mercuriului a fost o experiență, pe care de asemenea nu toți din auditor o vēduse mai înainte.

6) Producerea ozonului în aparate nouă, termină conferența.

Ovații prelungite rēsplătesc pe bătrânul maestru pentru ostenēla ce și-a dat se ne arate și nouē ceea-ce mintea lui iugenioșă a făcut pentru sciință.

Cronica externă.

Situațiunea în Macedonia. Diarul frances din Sofia »Courier de Sophia« a editat o broșură intitulată »Anul roșu«, care tractéză despre măcelurile, ce s'au sēvîrșit în decursul anului în Macedonia, măceluri provocate de Turci, Albanesi, Sërbi și Greci. Broșura arată numărul Bulgarilor uciși de bandele înarmate. Bandele turcesci și albanese au ucis anul trecut din Ianuarie începând până în Noemvrie 330 Bulgari; Turcii au rēpus viața a 195 Bulgari, Grecii au trimis pe cealaltă lume 450 Bulgari, Sërbi 31 — la oaltă au fost uciși 1010 Bulgari. Bandele aceste însă se pustiesc și una pe alta, ér Bulgarii încă nu stau cu mâinile în sin, fac și ei ce pot și încă mult fac față cu adversarii. Reiese din tôte, că un mare număr de victime cad sub cuțitul și glonțul sēlbătăciilor din nenorocita Macedonia. Ce se qicem însă de sörtea Românilor macedoneni. Qilnic cetim scrii înspăimēntătoare despre omorurile sēvērșite de antartii greci asupra Aromânilor nevinovați, cari își apēră limba și legea. Numărul victimelor romănesci am putea qice, că este mai mare de cât al Bulgarilor. Grecii nu se mai mulțumesc acum cu cuțitul și revolverul, ci și-au luat refugiu la dinamită, cum s'a întēplat de curēnd în comuna romănescă Grebena, cas despre care vom raporta amēnunțit într'alt număr.

O victorie a partidului muncii în Anglia. În timp de câteva sēptēmāni, de când s'a constituit efectiv partidul muncii, a obținut pentru clasa muncitoare mai

multe reforme, de cât a putut obține sub tōtă durata regimului tory. — În zadar au reclamat lucrătorii de la 1897 modificarea legii absurde asupra accidentelor muncii, guvernul a rēmas surd. Acum li-s'a dat satisfacțiune tuturor revendicațiunilor legitime. Bil-ul adoptat qilele acesteia cu majoritate sdrobotōre în camera comunelor, în a doua cetire, face se dispară anomaliiile relative la categoriile de lucrători protejați. De acum înainte, afară de ampoiații din biurou, familia patronilor și lucrătorii cu domiciliu, toți lucrătorii vor beneficia de lege.

Faime despre demisiunea lui Witte. »Correspondența rusescă« raportează din Petersburg următoarele: Invingerea democraților din Moscva face o impresiune tot mai puternică în cercurile politice din Petersburg, cu atât mai mult, că și în provincie au învins apröpe pretutindēni democrații. Partidul constituțional democrat representă în momentele de față de fapt marea majoritate a națiunei rusesci. În vederea acestei împrejurări ministrul președinte Witte și-a înaintat Lunē dimisiunea. Ceilalți miniștri însă nu sunt dispuși a demisiona. Aplanarea crisei depinde de la succesul tratărilor împrumutului rusesc. Dacă aceste tratări vor fi duse la bun sfîrșit, atunci partidul reacționar se mai pôte sustine la putere. Dér și în casul acesta democrații vor căuta se critice, ba chiar se și zădărnicescă în ședințele Dumei operațiunile financiare ale guvernului.

SCIRILE DILEI.

— 11 Aprilie n.

»Fondul Carol«. Cetim în »N. Fr. Pr.« de aq: Pe lângă pregătirile mari, ce se fac în Austria în vederea expoziției naționale din București, veneratorii părechei regale române și colonia română din Viena vor arăta în deosebi omagiul lor față de suveranii Romăniei. Un mare comitet sub presiidenția consulului general al Romăniei de Lindeham, din care fac parte d-nii Palmer, Stransky, Ziffer, Pflaum, Dumba, bar. Hornutzachi, Gentile, cav. de French, dep. Civial, Dr. Ciurcu, prof. Teclu, docent, Dr. Pușcariu, redactorul Lichtenstadt, consulul Arnold și arhitectul Popovici, a decis se înființeze pentru Romăniei sēraci, după modelul societăților de ajutorare germane din străinătate o societate sub numele »Fondul Carol« și în fine se ofere părechei regale române, o plachetă de argint în stilul empir, executată de arhitectul Popovici și sculptorul Khuen. Placheta representă pe regele Carol, deasupra căruia se află corōna de oțel. Sub tablou qeita istoriei serie numele Regelui și devisa »Fortiter et fideliter«. La drēpta se află tipuri din poporul român din Austria și România, cari simbolisēză legăturile prietinesci între ambele țeri. Placheta e aședată pe o etageră de bronz.

Pentru sēracii din București. Neputându-se ține representațiunea de binefacere organizată de societatea »Obolul« în folosul copiilor sērmanî din București, din cauza cunoscutelor demonstrațiuni din fața teatrului național, numēroșe persōne din societatea bucureșceană au donat diferite sume pentru scopul societății, pentru-ca copii sēraci se nu pătîmescă. În fruntea listei contribuenților se află Regina Romăniei și Principea Maria cu câte 1000 lei. Suma totală a contribuiriilor a fost de 14,775 fr., din cari subtrăgēndu-se cheltuielile făcute în suma de 3419 lei și o sumă de 1120 lei, care a fost distribuită între gendarmii și soldații rāniți cu ocaziunea tulburărilor, a rēmas un beneficiu net de 10,236 lei.

Adunarea generală extraordinară a reprezentanței orașului Brașov este convocată pe mäne. Vineri în 13 Aprilie 1906. Ședința se ține în sala din casa »Statului« la orele 3 d. a. La ordinea qilei este: Publicarea rescriptului prea înalt al Majestății Sale apostolice ces. și reg. Francisc Iosif I referitor la conchemarea dietei pe anii 1906—1911.

Dintr'o scrisōre primită aq din Fiume dela d-l profesor Bogdan mai aflăm unele amēnunțe cu privire la cele vēdute de escursionisții noștri în Budapesta și Fiume. — Sămbătă sēra escursionisții noștri au luat masa împreună cu membrii corului meseriașilor români, cari au cāntat câteva cāntece sub conducerea învēțătorului Stefu. Duminecă dimiņēța (8

Aprilie) studenții au vizitat »Museul național«, casele fundațiunei Gozsdu, capela gr. or. română, unde părintele Ghenadie Bogoeviciu împărția tocmai anafora. De aici studenții s'au dus se viziteze monumentală biserică S. Stefan. După amiaq primblare în pădurea orașului. La orele 6.50 plecarea spre Fiume, unde au sosit Lunē dimiņēța. Din Fiume s'a făcut o excursiune la Abbazia, unde studentul Aurel Mureșianu, fotograf- amator, a fotografiat pe colegii săi împreună cu profesorii într'un grup forțe drăguț. La orele 8.10 plecarea cu vaporul spre Ancona.

Convențiunea comercială austro-ungară-română. Lunē s'a întrunit la ministeriul afacerilor străine din Bucuresci comisiunea, care a studiat convenția de comerț cu Austro-Ungaria. La întrunire au luat parte și miniștri români a afacerilor străine, a finanțelor și a domeniilor. La această conferență s'au luat ultimele hotărâri asupra propunerilor ce sunt de făcut guvernului austro-ungar.

Un colonel rus în Sibiu. Despre atașatul militar rusesc, colonelul Martșenko, care a adus regimentului 2 cadoul Maj. Sale Țarului, diarul »S. D. Tgbt« mai aduce următoarele amēnunțe: Colonelul Martșenko e în etate de 36 ani și are deja nu mai puțin decât 22 decorații. În societate e forțe plăcut și vorbesce și exprimă perfect limba germană. La dineul festiv, ce s'a dat Lunē la popota ofiterilor, a vorbit mai întâi comandantul corpului pentru proprietarul regimentului 2, împēratul Alexandru, apoi colonelul Martșenko pentru Maj. Sa Monarchul, ér colonelul regim. 2 Șandru a exprimat mulțămile regimentului pentru frumosul cadou. S'a expedit apoi o telegramă omagială Țarului Nicolae. Sēra colonelul Șandru a dat o serată în onōrea oșpelui rus. Martē colonelul Martșenko a asistat la eserciții militare pe livadia Poplăcii și a rēmas forțe încântat de cele vēdute, ér după masă la orele 4 a plecat, după o petrecere de două qile în Sibiu, la gară, fiind petrecut de un mare număr de ofiteri și soțiile acestora.

† Demetriu Bonciu. Din Arad nevine trista scire, că notarul public regesc Dimitrie Bonciu a încetat din viață alaltăeri în etate de 80 ani. Regretatul a ocupat un loc de frunte în societatea romănescă, dezvoltând pe tôte terenele o activitate mare. La 1872 Românii Țau ales deputat în cercul Iosășelului, desfășurând în dietă o viață activitate. În 1876 a fost numit notar public, a fost president al camerei notariale și president al băncei »Victoria«. În mormēntarea se va face aq la orele 3 p. m. Odihnēscă în pace!

Sinodul ordin arhiepiscopesc este convocat la Sibiu pe Dumineca Tomii, adevă pe 9 (22) Aprilie a. c. la 9 ore a.m.

Sfînțirea catedralei gr. or. române din Sibiu s'a fixat definitiv pe Duminecă 30 Aprilie st. v. (13 Mai st. n.)

Retragerea lui Kossuth dela diarul »Budapest«. În »Budapest« de eri Kossuth își ia rēmas bun dela cetitorii diarului, declarând că în urma poziției sale trebuie se se retragă dela publicistică, dér că și sustine principiile sale.

Regele Carol și Șahul Persiei. Regele Carol rēspundēnd decorațiunei ce i-a trimis acum cât-va timp Șahul Persiei, a conferit acestuia Marele Cordonal »Stelei Romăniei« ornat cu briliante. Generalul Lahovari, ministru afacerilor străine, marele cancelar al ordinelor, a însărcinat pe principele Valentin G. Bibescu și pe d-l Roznovanu, seful său de cabinet, se remită Șahului Persiei distincțiunea conferită. Principele Bibescu și d-l Roznovanu vor pleca în Persia la 25 Aprilie și vor ajunge în Teheran la 6 Mai. Ei vor călători pe uscat prin Ungheni până la Baku și de acolo vor trece Marea Caspică, imbarcându-se la Enzeni.

Sfântul Sinod al Romăniei a fost convocat în sesiune extraordinară la reședința metropoliei Ungro-Vlahiei, în qilele de 29, 30 și 31 Martie v. 1906, în scopul sfînțirii mirului trebuincios tuturor bisericilor din România.

Prietinie macedo-română și macedo-bulgară. Studențiunea macedo-română din Bucuresci fiind invitată de cea macedo-bulgară spre a face o escursiune la Sofia, va pleca a treia q de Pasci în Sofia, unde va sta două qile.

Transferare. Medicul de regiment cl. II Dr. Eugen Nestor de Desmir, a fost transferat dela reg. Nr. 7 de dragoni la reg. Nr. 13 de husari.

»Cheia Raiului«. Editorul Steinbrenner din Winterberg (Boemia), care se ocupă cu editarea de cărți de rugăciuni, de un timp încetează să scoasă de sub tipar mai multe cărți de acestea și pentru Românii ortodocși, cu aprobarea consistoriului din Cernăuți. — Stabilimentul lui Steinbrenner este unic în felul său și a obținut premii la diferitele expoziții: Viena (1873), Berlin (1877), Paris (1878), Praga (1891) Chicago (1893) etc. etc. și a publicat până acum cărți de rugăciuni în limba germană, bohemă, ungurească, polonă, croată, slovenă, slovacă, italiană, franceză, engleză, spaniolă, portugheză, olandeză, sârbescă. Acum a venit rândul limbii românești și i s-a asemănat, ce s-au pus în circulație până acum cărți străine, vor pute să se roge lui Dumnezeu din cărți tipărite în limba lor sau exterior, care întru nimic nu e inferior exteriorului cărților străine. Este curios, că acest fabricant străin, fără să știe, vine a ne face un serviciu național. Câte icoane de prin comitatul Sătmăruului, n-au avut până acum cărți de rugăciuni maghiare! Câte Bănățene și Bucovinene nu se rugau din cărți nemțești! Și aceasta numai fiindcă nu aveau cărți românești, care să aibă și exterior modern! Toate aceste dame se vor întoarce acum la cărțile scrise după ritul lor și în limba bisericii lor. Unora le vor servi aceste cărți drept mijloc pentru a-și reînvia limba, în parte pot fi uitate. — Aflăm, că numitul editor are acum sub tipar o carte românească și pentru gr. catolici. Această carte va purta titlul »Cheia raiului«.

Pentru limba română. Articolul publicat în foiletonul nostru de ieri sub titlul acesta, l'am reprodus din revista »Viața Literară«.

1. Efect sigur vindecător. Toți aceia, cari suferă de nemistire sau stomacul nu funcționează regulat ceea ce cauzează constipație, durere de cap, lipsă de apetit sau alte bôle, pot conta la vindecare sigură prin folosirea cunoscutelor *prafuri seidlitz* a lui *Moll*. Cutii originale a 2 cor. se pot căpăta și prin poșta de la farmacistul *A. Moll* liferantul cărții din Viena Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie se se ceră preparatul *A. Moll* provădut cu marca de contravenție și subscriere.

Erupțiunea Vesuvului.

Deși în noptea de 9 Aprilie erupțiunea Vesuvului a mai scăzut, totuși pericolul este mare.

După cum se anunță din Neapol, lava pricinuesce mereu mari pagube și populațiunea comunelor din împrejurime privesc cu groază spre Vesuv, care aruncă neconținut nori colosali de fum și flăcări cu lavă. Locul, unde mai înainte se afla *Bosco-Trecase*, astăzi este o pustă de lavă și ținutul, care înainte de erupțiune forma un adevărat paradis, azi este o ruină tristă. Circulația pe stradele Neapolului a încetat cu desăvârșire din cauza cenușei care cade neconținut.

Poporațiunea din *Resina* și *Portici* se refugiază. Femei și copii își duc în spate ceea ce pot lua cu ei și abia pot să părăsind înainte prin noroiul și cenușa desă. Urmăzând după ei lungul șir de trăsură, apoi moșnegi părăsiți de familiile lor, copii plângând după mamele lor, pe cari le-au pierdut, apoi cerșitori, surdo-muți, orbi și schilodi și în fine câinii flămânzi.

Omenii neputincioși sunt duși pe mici cărucioare, de soldați. Plăia de cenușă și noroiul devine tot mai amenințătoare și cade cu atâta putere, încât sparge ferestrele locuințelor. Locuitorii rămasi mătura mereu coperișele caselor, de temă să nu se dărîme sub greutatea cenușei și noroiului. Fumul uriaș al vulcanului însemnă că în curând va urma o nouă erupțiune. Din *Portici* au plecat 10.000 de oameni la drum, ducând cu ei statuete sfinte de prin biserici. Este trist și mișcător să privești mii de oameni acoperiți total de cenușă, plângând și vătându-se în drumul lor.

Situația în comunele din jurul Vesuvului este teribilă. Stradele strîmte sunt pline de noroi și aerul a atât de plin de cenușă, încât respirația este aproape imposibilă. Pe lângă asta bolta cerului devine acum surie, acum roșie ca sângele. Biserica din *Ottoliano* s'a prăbușit tocmai când credincioșii se rugau. Au fost scoși de sub ruine numeroși răniți.

În *Resina* cenușa e grosă de 1/2 metru, în *Torre di Annunziata* și în *Pompeii* e mai grosă de un metru.

Tot din Neapol se anunță, că biserica din *San-Giuseppe* s'a dărîmat în următoarele împrejurări: În presă la 5 a început să cadă o ușoară ploie de cenușă, care în decursul nopții deveni tot mai desă. Plebanul ținut o rugăciune pentru înlăturarea pericolului. Habar n'avea nimeni, că stratul de cenușă apasă greu coperișul bisericii. Când la 10 a. m. plebanul arătă credincioșilor de mai multe sute statua Sf. Antoniu, de odată se produse un uruit teribil și coperișul bisericii căzu. Biserica avea numai două eșiri. Plebanul s'a refugiat în sacristie, ăr mulțimea a dat năvală spre eșiri. Cam 200 oameni și-au putut salva viața, peste 200 din ei au fost acoperiți însă sub ruine. Într'un moment cenușa în biserică avea o grosime de trei metri. *Nenorocii omeni rămaseră în picioare și muriră astfel, stînd în cenușă.* Soldații începură imediat lucrările de salvare.

„*Pungalo*“ anunță, că erupțiunea *Vesuvului* a reînceput. Ploia de cenușă cade în mare cantitate. Circulația pe căile ferate a încetat.

După ultimele sciri numărul celor ce și-au pierdut viața între localitățile *Ottoliano* și *San-Giuseppe* trece peste 500. Cea mai mare parte a localității *Ottoliano* s'a pustiit. Poporațiunea fuge. Se crede, că peste 200 cadavre zac sub ruine. Mulți oameni grav răniți n'au putut fi transportați din cauza lipsei de mijloce.

În *Reggio* s'a dărîmat sub greutatea cenușei hala de verdețuri, înmormântând sub ea mai multe sute de oameni. Numeroși răniți au fost scoși de sub ruine.

Mulțămită publică.

Cu ocazia ședinții publice din 1 Aprilie st. n. 1906 a societăților de lectură de la gimnaziul român și școala comercială superioară au intrat următoarele oferte, pentru cari se aduce pe calea acestor genosilor donatori mulțămite căldurose.

Brașov, 5 Aprilie st. n. 1906.

<i>A. Barseanu</i>	<i>Dr. A. Bogdan,</i>
președ. soc. de lect.	președ. soc. de lect. dela
dela școala com. sup.	gimnaziu.

Internatul femeilor române 18 cor., *Dr. N. Vecerde* și *N. Dima* câte 10 cor., *I. Ciurcu*, *I. Săbădeanu* și *Dr. M. Dan* câte 5 cor., *D. Făgărășan* 4 cor., *D-na M. Macsim*, *I. Pricu*, *d-na A. Popescu*, *N. Ōncea*, *d-na M. Burduloiu*, *I. Avriganu*, *Lengeru* câte 3 cor.

D-na Mureșianu, *G. Chelariu*, *Roncea*, *I. Grecean*, *Otincliescu*, *N. N.*, *Dr. A. Bogdan*, *D. Lupan*, *d-șorele M. Dima*, *M. Popa* și *A. Damian*, *Dr. Cristea*, *d-na Braniște*, *d-na Stoicovici*, *D. Steriu*, *d-na B. Vătășan*, *D. Stinghe*, *d-na Haler*, *Lupan*, *R. Badea*, *A. Bârsan*, *A. Bănciu*, *T. L. Blaga*, *I. Mureșianu*, *P. Popp*, *D. Marcea*, *Dr. Pușcariu*, *P. Dima*, *Dr. Străvoiu*, *Căldărea*, *A. Lupan* câte 2 cor.

Sporea, *Creangă*, *A. Ōncea* câte 1.40 cor., *d-na A. Groza*, *d-na M. Florea*, *Frații Jaliu*, *I. Eremia*, *Peteu*, *I. Aldea* cu soție câte 1.20 cor.

G. Cioflec, *Dr. Blaga*, *Prejmerean*, *Popp*, *Lacea*, *I. N. Gămulea*, *I. Lacea*, *D. Constantin*, *N. Furnică*, *d-na Vătășan*, *d-na Aron E.*, *G. Popescu*, *Bogdan A.*, *G. Cojan*, *A. Paul*, *H. Petric*, *V. Meșotă*, *T. Ploscă*, *d-șora Crețar*, *Mercheșean*, *d-șora E. Ōncea*, *D. Solle*, *S. Roșca*, *A. Gușu*, *Furnică*, *G. Prejmerean*, *G. Baboe*, *B. Petric*, *N. Popp*, *A. Lupan* iun., *E. Comanescu* câte 1 cor.

Jalea 90 bani, *M. Tampa* 70 bani, *E. Ōncă*, *I. Gămulea*, *I. Bârsan*, *P. Florea*, *d-șora E. Bălean*, *N. Bunghez*, câte 60 b., *I. Furnică*, *E. Nemeș* câte 50 b.

F. Bobancu, *F. Peligrad*, *M. Suciu*, *F. Marcu*, *I. Aldea*, *I. Roncea*, *N. Coliban*, *C. Coliban*, *N. N.*, *T. Vlaicu*, *I. Spuderca*, *I. Bucă*, *D. Rusu*, *R. Mitoc*, *V. Neguș*, *P. Vlaicu* câte 40 b.

V. Ploscă, *G. Bureștea* câte 30 b., *G. Pernea*, *Pernea*, *N. Răsnovean*, *I. Nemeș*, *C. Cristea* câte 20 bani.

Galerie (elevi) 14 cor.

Suma 211.20 cor.

NECROLOG. Subscrișii cu inima înfrântă de durere facem cunoscut tuturor amicilor și cunoscuților ireparabila pierdere a prea iubitei și scumpei noastre soție, mamă

bună și străbună: **Ana Chișierean n. Alutan**, preoteasă, care după suferință îndelungată și împărțită cu sfintele Taine s'a mutat la cele eterne astăzi în 10 Aprilie st. n. la 5 ore p. m. în anul al 60 al etății și 47 al fericitei sale căsătorii.

Rămășițele pămîntesci ale scumpei defuncte se vor ridica Joi în 12 Aprilie. st. n. la 3 ore p. m. din casele proprii și se vor depune spre vecinică odihnă în cimiteriul comun din loc. Fie-i țărîna ușoară și memoria vecinică!

Făgăraș, în 11 Aprilie st. n. 1906. *Demetriu Chișiereanu*, preot, ca soț. *Maria Cernea n. Chișierean*, vîd. de jude reg. *Eugenia Brumboiu n. Chișiereanu* ca fiică, nepoți și strănepoți.

VARIETATE.

Căsătorii bogate în timpurile mai vechi. Istoricul frances contele d'Avenel publică în »*Revue des Deux Mondes*« din Paris un interesant articol asupra zestreilor, pe cari le primeau femeile francese în secolii trecutii cu ocazia căsătoriei. Etă ce ne spune autorul acestui articol:

La nobilimea de jos și la burghezimea din evul mediu suma de 25.000 franci era cea mai mare zestre a unei fete, care era privită în orașul său în provincia ei ca o bună partidă! Cele mai multe din ele aveau 8—10.000 franci și multe se măritau cu o zestre mai mică a 2000 franci. Castelanul din *Montmirey* s'a căsătorit (1316) cu o damă a principesei de corună, care aduse o zestre de 320 franci.

În veacurile XV și XVI era în sudul Franței suma de 500 franci un capital foarte respectabil pentru fiicele comercianților, meseriașilor și ale altor burghezi. Pe lângă acesta mîrșă mai căpăta un pat »gata«, adică o plapomă, 50 funți de fulgi de pene și 4—6 cearcăfuri de pânză de in. Afară de aceea părinții mai dădeau vestmintele de nuntă și plăteau ospățul.

În a doua jumătate a vîcui XVI suma ce se dădea de zestre era mai mare. Clasa comercianților, a funcționarilor, a omenilor dela tribunale, a devenit mai mare. Lucrătorii în schimb nu se căsătoriau de loc, căci n'aveau mijloce. Într'un cas, despre care avem cunoștință, zestreă miresei unui lucrător este un măgar și o rochie cenușie în valoare de 130 franci.

În timpul »*Ligei sfînte*« sunt femei de meseriași cu zestre de la 1000—2000 franci. Notarii și advocații iau în căsătorii fete cu zestre de la 7000—15000 franci și fiica unui funcționar superior dela tribunalul din *Nîmes* (1583) a avut o zestre de 52.000 franci.

Cea mai mare căsătorie din Paris la sfîrșitul veacului al XVI-lea a încheiat-o fiica președintelui *Jeamin*, cu 420.000 franci zestre; pe la mijlocul veacului XVII a primit fiica cancelarului *Segnier* o zestre de 1.500.000 franci. Din deosebirea între aceste două sume se poate vedea creșterea averii nobilimei judecătorești. În armată nu se cunosc asemenea zestre.

D-șora de *Montmorence*, sora viitorului mareșal de *Luxemburg*, a primit zestre 750.000 franci, mareșalul de *Rognelaure* a dat fiicei sale, care s'a căsătorit cu contele de *Banguin*, 640.000 franci și mareșalul de *Chatillon* dădu 500.000 fr. fiicei sale, care luă în căsătorie pe contele de *Hadingfu* din familia *Hamilton*.

Aceste sunt însă casuri excepționale. Rare sunt în armată zestrele de 300.000 fr., ca aceea a *d-șorei* de *Montespan*. Din contră în veacurile XVII și XVIII se găsesc în familiile mai bune zestre încă între 20.000 și 50.000 franci.

D-șora de *Melleville*, care se căsătorii cu vicontele de *Rochechouart*, a adus o zestre de 13.000 franci. În clasele mai superioare ale societății burgheze, aceeași zestre, care astăzi este considerată ca modestă, pe atunci era strălucită.

»30.000 franci, pentru un bărbat cum sunt eu«, dice un avocat din Paris, »este mult« Și în adevăr soțiile de advocați, procurori și judecători, nu aduc zestre mai mari ca 6000—8000, dăr în multe casuri și mai puțin.

Despre o zestre de 100.000 franci vorbesce Franța într'egă, și acel bancher care a dat fiicei sale mai mari 32.000 fr., este privit ca un *Croesus* bogat de ore-ce după 17 ani l'u în stare să dea fiicei sale mai mică 325.000 franci zestre. C.

ULTIME SCIRI.

Viena, 12 Aprilie. Svonul răspândit cu insistență de unele diare despre retragerea contelui *Goluchoski*, se desminte.

Galați, 12 Apr. Prof. *Iorga* însoțit de *St. O. Iosif*, *Sadoveanu* și *Emil Gârleanu* a sosit ieri aici spre a lua parte la conferința ce s'a ținut aseră în teatrul *Papadopol*. La gară au fost primiți cu mari ovațiuni. Studenții au cântat imnul național. În oraș se comentază viu ordinul comandantului de corp, care a interzis ofițerilor participarea. Conferința s'a ținut aseră la orele 9. După un imn cântat de elevi *St. O. Iosif* și *Orleanu* au recitat versuri, *Sadoveanu* și *Gârleanu* au cetit proză în aplausele asistenței foarte numeroase. *D-l Iorga* a ținut un discurs de 2 ore accentuând că conferința n'are scop politic. Trebuie să inaugurăm o nouă politică care să aibă ținta înfrățirii tuturor Românilor. La eșire *Iorga* a fost însoțit în cântece entusiaste până la casele d-lui *Aurel Bunea*, unde a fost găzduit.

Neapol, 12 Aprilie. De sub ruinele bisericii *San-Giuseppe Vezuio* au fost scose cu totul 150 cadavre în *Ottajano* au fost desgropate până acum 50 de cadavre. Poporațiunea a părăsit localitățile *Torva del Greco*, *Carbo* și *Sangenaro*. Localitățile *Portici*, *Dercola*, *Poglio Marino* sunt mult periclitare de lavă. Cenușa pe strade are o grosime de 2 metri. În *Sova-Vezuviana* s'au dărîmat 50 case, 3 biserici au fost deteriorate în mare măsură. Primăria stă să se dărîme. Poporațiunea se refugiază.

Neapol, 12 Aprilie. Aici s'au închis cele mai multe prăvălii. Omenii refugiați din localitățile vecine umblă plângînd pe străzi cu făclii și cu icoane rugîndu-se cu glas tare. O ploie abundanță de cenușă a alarmat erii dimineță locuitorii din cartierele *Vasto* și *Arrenaccio*, producînd panică colosală. Robii din penitenciarul *Mercate* au forțat ușile voină să fugă. Trupele i-au împiedecat. Prefectura a interzis ori-ce spectacol. Ministrul președinte *Sonino* este așteptat aici. Svonurile despre distrugerea localității *Sarno* sunt false. Numai *Oratorio* a fost acoperit de lavă, însă locuitorii au fugit, grație alarmei date de soldați.

Londra, 12 Aprilie. Ministrul afacerilor străine *Grey* răspundînd la o interpelație a declarat, că reluarea relațiilor diplomatice cu *Serbia* nu se va pute face cît timp ofițerii regicidi vor ocupa poziții oficiale.

Paris, 12 Aprilie. *Emil Loubet* a fost ales cu 1651 voturi, contra 504, membrul în consiliul de administrațiune al companiei de cai ferate *Paris-Lyon-Mediterrană*, dăr a refusat această alegere.

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu*.

Redactor responsabil: *Traian H. Pop*

Procedura lui Scott

a stîrcerei de untură de pește, furnisază cunoscuta Emulsiune a lui *Scott*, ajunsă la adevărată valoare în realitate prin untura de pește, fiindcă face accesibilă pentru ori cine puterea vindecătoare și nutritivă încercată, întăresce organismul și-l face rezistent mai bine decît untura de pește.

Emulsiunea lui *Scott* este cu gust și ușor de mistuit. Emulsiunea lui *Scott* constă din cea mai fină untură de pește din *Norvegia* amestecată cu *Hyppophosphiti* de var și natron. Pescarul cu batogul cel mare este semnul de garanție al procedurii veritabile a lui *Scott*.

Se poate cumpăra în toate farmaciile.

Cu referință la »*Gazeta*« și trimiteri de 75 fileri în mărci postale se trimite sticle de probă franco dela

Dr. EMIL BUDAI, »*Farmacia orașului*« BUDAPEST, IV., *Váci-utca* 34/50.

Prețul unei sticle originale: cor. 2.50.

Cursul la bursa din Viena.

Din 11 Aprilie n. 1906.

Renta ung. de aur 4% ⁰ / ₁₀	116.30
Renta de corone ung. 4%	96.45
Impr. cail. fer. ung. in aur 3 1/2%	87.05
Impr. cail. fer. ung. in argint 4%	96.50
Bonuri rurale croate-slavone	97.75

Impr. ung. cu premii	219.—
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	162.50
Renta de hartie austr. 4 2/10	99.90
Renta de argint austr. 4 2/10	99.90
Renta de aur austr. 4%	118.10
Renta de corone austr. 4%	100.—
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	91.10
Losuri din 1860	159.30

Actii de-ale Banței austro-ungare	16.40
Actii de-ale Banței ung. de credit	815.—
Actii de-ale Banței austr. de credit	681.—
Napoleonori	19.12
Mărci imperiale germane	117.37 1/2
London vista	240.27 1/2
Paris vista	95.70
Note italiene	95.85

Cursul pieței Brașov

Din 12 Aprilie n. 1906.

Banconote rom. Cump.	18.92	Vend.	18.96
Argint român	18.86	"	18.88
Napoleonori	19.06	"	19.10
Galbeni	11.20	"	11.40
Mărci germane	117.20	"	117.30
Lire turcesci	21.50	"	21.65

Cine suferă de Soldină, reumatism

se nu folosescă alta doftorie, decât se cumpere o sticlă de

Fluid de reumatism al Dr. Flesch

care vindecă mai sigur ca ori și care doftorie Soldină, reumă, dureri de spinare, Slăbiciuni de mâni și picioare cauzate prin aruncătură, osteonă, scintire. Se folosește și intern și extern. Efectul se simte în scurt timp și la boale învechite, la care n-au folosit băi sau altă doftorie. — Se capătă numai la inventator și singurul producător:

Dr. EMIL FLESCH „Magyar korona” farmacie. Győr, Baross-ut 24.

Depozit principal pentru Budapesta farmacia Török J. VII, Király-utca 12, și la farmacia „Opera”, Andrassy-ut 26.

1 sticlă de 1/2, decilitru 2 cor. Sticle familiare pentru folosire mai îndelungată 5 cor. Se trimite francate la comandă de 2 sticle mici sau 2 sticle familiare.

32—50.2004.

Unde se mănâncă bine și se beu VINURI curate de Mediaș **BERE de Pilsen** „Urquell” prospătă dela cep în fie-care di? ? La

Restaurantul Schwarzburg în Brașov, Str. Spitalului nr. 20. De o cercetare numerosă se rogă

C. R. GLIGORE CRISTEA, conducătorul restaurantului.

188—0

Cel mai mare magazin de haine gata pentru bărbați și dame

a lui

Fondată la 1892.

N. P. Goldmann

Brașov, Tergul Inului (Palatul lui Cell) 31—33 și 28.

Fondată la 1892.

Bate ori și ce concurență în privința prețului asortimentului și gust.

Confecțiunile mele se lucră sub supravegherea mea, **modern**, ca după măsură, **numai din lână curată indigenă, și stofe veritabile englezești.**

Tokio Pardesiuri pentru bărbați, potrivite pe corp din stofă engleză cadrlată, cu pōla clopot, dela 15 corone în sus.

Costum modern pentru bărbați, cadrlau, nouate, lucrat bine din Cheviot englezesc, ori Kamgarn dela 14 corone în sus.

Costume moderne pentru copii, cadrlate, nouate cu giletcă, cu un rēnd seu două de nasturi rock, zelinte pentru purtat, deschis dela 9 c. în sus.

1000 costume de copii, dela 3—10 ani, din Catifea CORD lucie, seu stropită, din stofă seu Kamgarn, dela 6 corone în sus.

Haveloc pentru bărbați, din pēr de Cămilă, dela 12 corone în sus.

Pelerine bărbătești, pentru turiști, dela 10 c. în sus

Pardesiuri negre pentru preoți, din postav Kamgarn seu Cheviot, mare asortiment, d. 22 c. în sus.

PALETOT (Raglan) pentru Dame, fason scurt din stofă bună engleză, eela 12 cor. în sus.

Jachete moderne, pentru Dame, (la spate pe talie ajustate, cu fășii de postav luciu, d. 12 cor.

Jachete (Raglan) pentru copii, din stofă engleză dela 6 cor. în sus.

Pelerine pentru copii, . . . dela 5 cor. în sus.

Mantale de Dame pentru praf, din Mohair seu Kamgarn. dela 14 cor. în sus.

Cele mai nouă modele stau la dispoziția Onor. public spre vedere.

Cu totă stima: **N. P. GOLDMANN.**

5--0

Numai marfă solidă este ieftină.

Avem onōrea a face cunoscut Onor. clienți P. T. public din oraș și dela sate, că **ni-a sosit**

Mărfurile de primăvară, asortiment bogat, atât în haine gata bărbătești, cât și

Stofe moderne pentru bărbați,

calitate recunoscută de solidă, și ne rugăm de o cercetare și cumpărare numerosă.

Cu totă stima

Depner, Roth, & Westemean,
BRAȘOV, Edificiul Cassei de păstrare (Sparcassa).

Stofe moderne „Gácsér” indigene pentru bărbați.

Tote hainele gata sunt lucrate ca după măsură.

Tote costumele de copii au pantaloni capușiți.

AVIS IMPORTANT!

Aduc la cunoștința Onor. public de Dame, că întorcându-mă din voiaj din Viena am adus un **bogat asortiment de**

Pălării Modele de Dame

cele mai nouă de **Paris și Viena** precum și **Pălării pentru Domnișore și copii**, — se află tot-deuna un bogat asortiment în Salonul meu. —

Pălării vechi se prelucră după moda cea mai nouă, cu **cu prețuri foarte reduse**. — Rog pe Onor. public de Dame a-mi da sprijinul, spre a se convinge ce ieftin se vind Pălării în Salonul meu.

Cu totă stima

Mm. WEISS

Brașov, Strada Porții nr. 16, etajul I.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicioase la stomach și pântee, în contra căreilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bōle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încōce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corone 2.—

Falsificațiile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alinā durerile de soldină și reumatism și a altor urmări de recolă. Prețul unei sticle originale plumbate, Corone 1.90.

Sapun de copii a lui Moll.

Cel mai fin sapun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Corone 1.80. Fie-care bucată de sapun, pentru copii este provădută cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterea prinpală prin

Farmacistul A. MOLL,
c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provincia se efectuează glnic prin rambursă postală.

La deposite se se ceră anumit preparatele provădute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neutädter și engros la D. Eremia Nepoții.

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.

vis-à-vis de Băcănă Stéua Roșie.

Recomandă Onor. public la casuri de mōrte, aședământul seu de înmormēntare bogat asortat în cari tote obiectele, atât sortele mai de rēnd, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețuri ieftine.**

Comisiune și **depon de sicriuri de metal** ce se pot încheide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea propriă a tuturor **sicriurilor de lemn**, de **metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.**

Depou de **cununi** pentru monumente și **plântici** cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmură**, carē funebre proprii **cu 2 și cu 4 cai**, precum și un **car funebru vēnēt**, pentru **copii**, precum și cioclii.

Comande întregi se esecută **prompt și ieftin**, i au asupră-mi și **transporturi de mōrți în străinătate.**

La casuri de mōrte a se adresa la

E. Tutsek.

3—*